

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215019
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118215019.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: S.W. H., W.. XX.XX.XXXX, F. Y. XXX, XXX XX R., o zaplatenie 317,54 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/200/2018-105 zo dňa 11.02.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a v súvisiacom výroku o trovách konania.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 62,08 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o povolenom prečerpaní na účte uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom dňa 14.1.2015, nachádzajúca sa v bode 2. v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 15 € a poplatok za výzvu vo výške 30 €.“ je neplatná pre jej neprijateľnosť.

IV. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 708 ods. 1, § 710 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 a 5, § 2 písm. d), e) a f), § 5 ods. 2, § 10 ods. 1, § 18 ods. 1, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 53 ods. 1 a 2, § 53 ods. 5, § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení uviedol, že Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 29.01.2014 „Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb“, predmetom ktorej bolo zriadenie Osobného účtu žalovanému, Zmluva o vydaní a používaní platobnej karty a Zmluva o poskytovaní služieb elektronického bankovníctva.

Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 14.01.2015 „Zmluvu o povolenom prečerpaní“, predmetom ktorej bol úverový limit do 200 €, pričom vyčerpané prostriedky sa úročili úrokovou sadzbou 19,90% ročne. Súčasťou zmlúv boli aj Všeobecné obchodné podmienky Prima banka Slovensko, a.s.

Zo Zmluvy o bežnom účte nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. Z hľadiska transparentnosti zmluvy mala byť táto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve (nie napr. len v Obchodných podmienkach), pretože aj spotrebiteľ, ktorý má na účte nulový zostatok a účet nevyužíva sa časom dostane do nepovoleného

prečerpania úročeného značným úrokom, čo súd považuje za neprípustné obohacovanie zo strany banky.

Takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28 % ročne (úroky dosahujúce takmer trojnásobok úrokových sadzieb bánk pri spotrebiteľských úveroch), napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je teda v neprospech klienta - spotrebiteľa hrubo nerovnovážna a preto neplatná.

V prejednávanej veci nebolo umožnené žalobcovi prostredníctvom platobnej karty čerpať finančné prostriedky presahujúce jeho prostriedky a povolené prečerpanie a preto nejde o prekročenie v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. ale „nepovolený debet“ vytvoril žalobca účtovaním úrokov a poplatkov na ľarchu účtu žalovaného spôsobom ako keby išlo o finančné prostriedky mu poskytnuté, čo však nezodpovedá skutočnosti a úročenie takto umelo vytvoreného debetu považuje súd na nezákonné a zároveň neslušné a nemravné. Druhým, rovnako nezákonným spôsobom vytvorenia nepovoleného debetu je zrušenie limitu povoleného prečerpania alebo iný dôvod jeho zániku a automatické vytvorenie nepovoleného prečerpania.

Upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú opätovne netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.

Žalobca súdu predložil nasledujúce doklady o skúmaní bonity žalovaného:

Credit report, z ktorého vyplýva, že žalovanému bolo odmietnutých 6 úverov a zároveň v čase poskytovania úveru formou povoleného prekročenia splácal už iné tri úvery. Súd teda považuje takéto skúmanie bonity žalovaného za formálne, pretože z neho nie sú zrejmé skutočné výdavky žalovaného. Overovanie bonity žalovaného bez skutočného auditu jeho domáceho rozpočtu, umožňujúceho zistiť skutočnú platobnú schopnosť konkrétnej osoby, tak súd považuje za hrubé porušenie odbornej starostlivosti vedúce k tomu, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a bez možnosti platného predčasného zosplatnenia.

Žalobca má právo iba na vrátenie sumy, ktorú poskytol žalovanému. Suma kreditných položiek u žalovaného predstavovala 14397,28 €. Suma debetných položiek predstavovala 14714,82 € a z tejto sumy súd neuznal položky poplatkov za upozornenie - 90 €, poplatok za výzvu - 30 €, úroky - 135,46 €, teda poplatky viažúce sa k úveru, resp. poplatky neprijateľné. Suma debetných operácií tak predstavuje 14419,36 €. Rozdiel medzi debetnými operáciami a kreditnými operáciami tak predstavuje 14419,36 € - 14397,28 € = 62,08 € a túto sumu je žalovaný povinný žalobcovi zaplatiť.

O trovách konania rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti rozsudku, s výnimkou vyhovujúceho výroku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že na prekročenie sa použijú ustanovenia výslovne vymenované v § 1 ods. 5, medzi ktorými okrem iného nie je citovaný § 9 ods. 1, ktorý upravuje písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ani odsek 2, ktorý okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj osobitné náležitosti uvedené pod písmenami a/ až v), teda sa na spotrebiteľský úver vo forme prekročenia nevzťahuje ani ustanovenie § 9 ods. písm. i/ zákona č. 129/ 2010 Z.z. o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, a preto záver súdu prvej inštancie o tom, že pre absenciu úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný, nie je správny. Z uvedených ustanovení možno usudzovať, že poskytnutie prekročenia nie je viazané ani na existenciu písomnej zmluvy, čomu aj zodpovedá definícia „automaticky prijatého prečerpania“. Poplatok za upomienku predstavuje skutočnú náhradu nákladov banky, ktoré vznikli banke v súvislosti s omeškaním dlžníka, najmä náklady banky za vyhotovenie a zaslanie upomienky, náklady spojené so zasielaním informácií do spoločného úverového registra, sledovaním ďalšieho správania dlžníka a podobne. Poplatok za upomienku predstavuje aj službu klientovi spočívajúcu v tom, že klient je v dostatočnom časovom predstihu informovaný o omeškaní a o následkoch nesplácania úveru a môže tak tieto negatívne následky v čas odvrátiť. Upomienka a cena za ňu je v zmluve vyjadrená jasne zrozumiteľne a určito. Nemožno sa stotožniť so záverom súdu o neprimeranej výške namietaných poplatkov. Poplatok za vystavenie upomienky je v bankovej praxi bežne účtovaným poplatkom. Úlohou poplatku za upomienku je (okrem iného) zabezpečiť, aby bol dlžník motivovaný splniť konkrétny záväzok riadne a včas, t.j. aby neplnenie jeho povinností bolo pre neho ekonomicky nevýhodné. Poplatky súvisiace so spotrebiteľským úverom predstavujú bežnú časť ceny úveru, na ktorú sa v súlade s § 53 ods. 1 OZ nevzťahuje súdny prieskum jej primeranosti. Poplatok uhrádza dlžník iba v prípade omeškania so splácaním úveru, t.j. iba v prípade vlastného delikventného správania, ktoré je pre veriteľa neakceptovateľné. Žalobca skúmal

príjmy žalovaného a výdavky, ktoré pozostávali z výdavkov na splátky úverov (zrejmé z reportu SRBI), teda nie je možné konštatovať, že žalobca posudzoval bonitu bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa. Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že žalovanému bolo odmietnutých 6 úverov. Žalobca má za to, že daný údaj je bez skutočnej výpovednej hodnoty, nakoľko daná informácia neobsahuje dôvod odmietnutia poskytnutia úveru. V konaní bolo preukázané, že žalobca za účelom preverenia bonity nahliadol do 2 registrov, a to Sociálnej poisťovne a SRBI. Za situácie, keď zákon jasne definuje hrubé porušenie povinnosti, pričom konanie žalobcu danej definícii nezodpovedá, nemôže súd v rozpore so zákonom svojvoľne takéto konanie podriaďiť pod pojem, ktorého definícii nezodpovedá. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe aj v rozsahu zvyšnej časti istiny, zaviazal žalovaného zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň mu priznal aj náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku, odvolací súd konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

5. Vo vzťahu k zamietnutiu nároku na úrok z nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne právne posúdil právny vzťah medzi sporovými stranami, ktorý vznikol na základe zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 29.01.2014 (a na ňu nadväzujúcou zmluvou o povolenom prečerpaní) ako spotrebiteľský, na ktorý je nevyhnutné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy vo výške 317,54 Eur spolu s úrokom zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne od 07.09.2018 do zaplata.

Odvolací súd konštatuje, že otázka vzniku nepovoleného debetu (žalobcom označený ako nepovolené prečerpanie) a existencie povinností spojených s nepovoleným prečerpaním nie je zakotvená priamo v zmluve, ale vo Všeobecných obchodných podmienkach.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého umelo vytvorený debet (zúčtovaním úrokov a poplatkov, zrušením limitu povoleného prečerpania) je nezákonný.

Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku pri nepovolenom prečerpaní - 28 % ročne nebola uvedená v spotrebiteľskej zmluve (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

Všeobecné obchodné podmienky, Úrokové sadzby produktov resp. Sadzobník neboli individuálne dojednané medzi stranami sporu. VOP, Úrokové sadzby, Sadzobník obsahujú podmienky, ktoré vypracovala a presadzuje Prima banka Slovensko, a. s. Keďže ide o tzv. firemné podmienky, v prípade uzatvárania zmlúv so spotrebiteľom, tieto musia byť ním individuálne dojednané, čo predpokladá aj ustanovenie § 53 ods. 2 OZ. Teda ide o také podmienky, s ktorými sa mal možnosť spotrebiteľ oboznámiť pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah. V zmysle § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ (v danom prípade žalobca) nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. VOP, na ktoré zmluva odkazuje, či Úrokové sadzby nemožno považovať za individuálne dojednané. Individuálnosť ich dojednania nie je daná ani tým, že na VOP, prípadne na Úrokové sadzby zmluva odkazuje. Nakoniec, neindividuálnosť dojednania VOP vyplýva aj z toho, že neboli nikým podpísané ani datované.

VOP, Úrokové sadzby či Sadzobník predstavujú dokumenty k zmluve formulárového charakteru, ktoré ak aj obsahujú dojednania o poplatkoch, sankciách, odplate a samotné podmienky vzniku nepovoleného prečerpania, tieto splyvajú so všetkými nespočetnými informáciami do jedného celku tak, že priemerný spotrebiteľ v kontraktnej fáze zmluvy je viac dezorientovaný než seriózne dodávateľom informovaný o význame tejto podmienky. VOP predstavujú rozsiahly (v súdnej veci 46-stranový) súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, či ekonomických/„bankových“ termínov,

v ktorých je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, nieto ešte priemernému spotrebiteľovi. Uvedené v spojení s neindividuálnosťou dojednanja spôsobuje ich neprijateľnosť, neplatnosť.

6. V prípade, ak si žalobca uplatňuje právo na plnenie vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je potrebné vyhodnotiť, či pri uzatvorení takejto spotrebiteľskej zmluvy boli splnené všetky zákonné povinnosti a podmienky, ktoré sú na takéto zmluvné vzťahy kladené právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa. Jedna z takýchto podmienok je upravená v § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to podmienka odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ktorej nedodržanie sankcionuje zákon v § 11 ods. 2 bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri zisťovaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, avšak čo je potrebné rozumieť pod uvedeným pojmom bližšie nekonkretizuje a nešpecifikuje. Odvolací súd uvádza, že aj napriek absencii uvedeného pojmu je možné vychádzať z toho, že takéto konanie predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať aj verejne dostupné informácie, ako napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalobcu ako veriteľa požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal z údajov z reportu SRBI, Sociálnej poisťovne. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaného, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky žalovaného, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom, o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014,

LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej.

V predmetnom prípade žalobca pristupoval k skúmaniu schopnosti splácať úver povrchno, bez získania potrebných informácií umožňujúcich vytvoriť si objektívny obraz o finančnej situácii žalovaného. V takomto prípade je aj vzhľadom na vyššie uvedený rozsudok SD EÚ nutné považovať uplatnenie sankcie voči veriteľovi v podobe neexistencie nároku na úroky a poplatky za dôvodné, v súlade s právom EÚ a cieľom sledovaným ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

7. Pokiaľ ide o poplatky za upozornenia, výzvy, odvolací súd uvádza, že poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky, výzvy. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/350/2012 zo dňa 22.05.2014, v ktorom krajský súd uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejмый vlastný ekonomický záujem navrhovateľa - banky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá navrhovateľ - banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru). Podľa odvolacieho súdu je v účtovaní takýchto poplatkov navyše citeľná snaha navrhovateľa o minimalizovanie nevyhnutnosti vlastných pohľadávok a navyšovanie konečného finančného zaťaženia spotrebiteľa neplniaceho si svoje záväzky, a to v rozpore s účelom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej najmä v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - navrhovateľa spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k odporkyni) ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.“ Odvolací súd sa s vyššie citovaným názorom v plnom rozsahu stotožňuje.

Poplatok za výzvu, upomienku nepredstavuje hlavný predmet plnenia ani cenu úveru, keďže touto je iba úrok z úveru. Nič preto nebráni tomu, aby súd zmluvnú podmienku o predmetných poplatkoch podrobil skúmaniu z hľadiska posúdenia jej ne/prijateľnosti v zmysle § 53 OZ. Poplatky predstavujú netransparentnú, skrytú sankciu za nedodržanie zmluvných povinností, pričom formálne, naoko majú pôsobiť ako náhrada nákladov spojených s upomínaním, vyzývaním dlžníka.

Správnemu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, určení neplatnosti zmluvnej podmienky zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

8. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy

v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.